

YENİ KORONAVİRÜS HASTALIĞI (COVID-19)

YETİ KAYBI (YETİ YİTİMİ)

Yeni Koronavirüs Hastalığı (COVID-19) ile ilgili bugün için kabul edilen en etkili yöntem hastalığa neden olan virüsün bulaşmasının önlenmesidir. Bütün bireyler bu konuda çok dikkatli olmalıdırlar. Bununla birlikte yeti kaybı gibi bazı özel durumlarda dikkat edilecek ek konuların olduğunu unutmamak gerekir. Farklı işlev ve düzeylerde yeti kaybı olan bireyler aşağıda COVID-19 ile ilgili yazılı olan bazı zorlukları yaşayabilirler: ¹

1. Fiziksel yeti kaybı olması durumunda başkalarıyla yakın temastan kaçınmakta zorlanma
2. Zihinsel yeti kaybı olması durumunda koruyucu önlemleri anlamada/kavramada zorlanma
3. Hastalıktan korunma ve diğer önerileri uygulamada zorlanma
4. Hastalığın belirtilerini ifade etmekte güçlük yaşama

Tanımlanan bir ya da birden fazla durum farklı tipte yeti kaybı olanlarda yeti kaybının düzeyine de bağlı olarak görülebilir. Önlemler genel ve duruma özel olarak ayrı ayrı değerlendirilmelidir. Aşağıda dikkat edilmesi önerilen bazı konular yer almıştır:

Genel bazı önlemler

1. Kurallarına göre el yıkama²
2. Sosyal mesafeyi koruma (1,5-2 metre)
3. Elleri yüze, ağza, buruna, gözlere götürmeme
4. Öksürürken, hapşırırken ağız tek kullanımlık mendil ile kapatma, bulunamadığı durumlarda giysi olan kolun iç yüzeyi ile kapatma
5. Gerekli durumlar dışında evde kalma
6. Hastalık belirtileri olduğunda sağlık kurumuna başvurma

Özel bazı önlemler

1. Tekerlekli sandalye, yürüteç, vb. yardımcı araçların kullanılması durumunda bu araçların su ve sabunlu/deterjanlı su ile ıslatılmış bez ile temizliğini ve gerektiğinde uygun şekilde dezenfeksiyonunu³ sağlama
2. Eğer yeti kaybı olan bireye bakım veren bir başka kişi var ise bu kişinin bütün korunma önlemleri alacak şekilde davranmasını sağlama

Önlemler doğru bir şekilde ve zamanından alındığında hastalıktan korunmak mümkündür. Bütün yaklaşımların eşitlik ve hakkaniyet temelinde sürdürülmesi uygun olur.

Yazının kaynaklarında yer alan metinlerin de okunması önerilmektedir.

¹ People with Disabilities [Internet] <https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/need-extra-precautions/people-with-disabilities.html> Erişim:13.04.2020.

² [Internet] <http://www.halksagligi.hacettepe.edu.tr/duyurular/halkayonelik/koronavirus.html> Erişim:13.04.2020.

³ [Internet] http://www.halksagligi.hacettepe.edu.tr/duyurular/halkayonelik/covid_temizlik.html Erişim:13.04.2020.